

اقتصاد دریا

توازنیت دریا

بخش پنجم

پهنه‌بندی نوار ساحلی دریای خزر براساس موادمتشکله

این زیررده، شامل سواحلی است با پوششی از گیاهان بوته‌ای شورپسند پوشیده شده است. نمونه چنین سواحلی، در استان مازندران، به شکل عرصه‌های دارای پوشش گیاهی انبوه و نیزارهای شورپسند، درحاشیه خلیج گرگان و اراضی باتلاقی آن دیده می‌شود که در مجموع حدود ۶۱۷۰ هکتار مساحت دارند.

سواحل گیاه پوش

این رده سواحل، شامل سواحل پوشیده از گیاهان علفی، درختچه‌ها، بیشه‌زارها و جنگل‌های انبوه است. اقلیم خزری نقش به‌سزایی در رشد و توسعه سواحل زیستی گیاهپوش در استان مازندران ایفا کرده است. وسیع‌ترین این سواحل در استان مازندران، در شبه جزیره میانکاله است که با توجه به تنوع گونه‌های گیاهی و جانوری، یک منطقه حفاظت شده زیستی به شمار می‌رود. همچنین، این سواحل در مناطقی مانند رامسر، نشتارود، عباس‌آباد، سی سنگان، نور، محمودآباد و زرین‌آباد وجود دارند. در مجموع، این‌رده از سواحل، مساحتی بالغ بر ۱۳۶۱هکتار را شامل می‌شوند.

سواحل متشکل از مواد مستحکم و جامد

این سواحل از موادی ساخته شده‌اند که پیوستگی دائم با یکدیگر داشته و اجزای آن به یکدیگر متصل می‌باشند. این گروه در سواحل مازندران از لحاظ ساختاری و عامل ایجاد تنها در یک‌رده سواحل ساخت بشر قابل بررسی است.

سواحل مستحکم ساخت بشر

این رده در سواحل استان شامل زیر رده‌های سازه‌های بتنی و چوبی است. در چند نقطه از سواحل تاسیسات بندری و دیوارهای ساحلی بصورت سواحل بتنی می‌باشند که شامل تاسیسات بندری در امیرآباد، نوشهر و فریدون‌کنار، بابلسر بوده که جمعا در حدود ۱۹۸هکتار مساحت دارند. همچنین سازه‌های چوبی نیز در چند نقطه از خلیج گرگان و شبه جزیره میانکاله بصورت صیدگاه‌های کوچک محلی احداث شده‌اند.

در سواحل استان مازندران، سه رده از سواحل غیرمستحکم و یک رده از سواحل مستحکم مشاهده می‌شود. سواحل غیرمستحکم غیرزیستی، بیشترین گسترش، معادل ۸۴/۴۹درصد را داشته و سواحل زیستی، با توجه به وجود عرصه‌های جنگلی و بوته‌زارها و شرایط مساعاد آب و خاک از گسترش قابل توجهی، معادل ۵/۰۲درصد، دارند. سواحل ساخت بشر نیز، بخش کوچکی از سواحل استان، معادل ۰/۴۹درصد را تشکیل داده است.

مواد متشکله نوار ساحلی استان گلستان

این طبقه‌بندی که نوار ساحلی خلیج گرگان و شرق دریای خزر، با توجه به موقعیت محلی و ریخت‌شناسی، تااعماق متفاوتی در خشکی، در نظر گرفته شده است؛ طوری که در طول نوار ساحلی همیاره یک قطاع تفکیک شده در قالب این طبقه بندی مشاهده شود. در تمام رده‌های طبقه‌بندی اعمال شده، گسترشها و نحوه تشکیل آن‌ها شرح داده می‌شود. نتایج حاصله نشان داد استان گلستان، مطابق با طبقه‌بندی مورد استفاده، هر دو گروه سواحل، متشکل از مواد مستحکم و غیر مستحکم وجود دارد. گروه سواحل مستحکم در این استان، شامل سواحل ساخت بشر بوده و همچنین سواحل غیرمستحکم که بخش اصلی سواحل استان را دربر می‌گیرد. شامل دو رده‌زیستی و غیرزیستی است.

سواحل غیرمستحکم غیرزیستی

ترکیب اصلی سواحل استان گلستان ار رده سواحل غیرمستحکم غیرزیستی می‌سازد. سه زیررده سواحل گلی، ماسه‌ای و سیلنی /رسی در استان گلستان، براساس فرایندهای رسوبی موثر در نواحی ساحلی مختلف، زیررده‌های اصلی تشکیل دهنده به شمار می‌روند. با توجه به اهمیت و گستردگی پهنه‌های این عرصه‌ها، هر یک از این زیردها به طور جداگانه، و نیز با توجه به فرایندهای موثر در شکل‌گیری آن‌ها، برحسب موقعیت مکانی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

سواحل ماسه‌ای

رده سواحل ماسه‌ای، در قسمت‌های انتهایی شبه جزیر میانکاله، سواحل شمالی جزیره آشوراده، بخش جنوبی دلتای گرگان‌رود و سد ماسه‌ای تالاب گمیشان رخنمون دارد و جمعا مساحتی در حدود ۲۵۰۰هکتار را شامل می‌شوند. ذرات ماسه متشکله این مناطق، عمدتاً منشأ دریایی داشته و باد و جریان‌های، دریایی در حمل و شکل دهی آن‌ها نقش اصلی را ایفا می‌کنند. تغییر جهت جریان‌های موزای ساحل خزری به سمت شمال، سبب انتقال رسوب و رسوب‌گذاری ذرات ماسه شده و امواج، این رسوبات را به صورت سد ماسه‌ای عرضی شکل داده است. این سواحل، از شمال دلتای گرگان‌رود تا مرز ایران-ترکمستان ادامه دارند. همچنین سد ماسه‌ای، تالاب گمیشان را از هجوم امواج مصون داشته و در پشت آن، رده‌های دیگر سواحل زیستی و غیرزیستی شکل گرفته‌اند.

سواحل گلی

مواد متشکله این زیررده، از ذرات بسیار ریز گلی تشکیل شده و در سواحل استان گلستان با مساحتی بالغ بر ۱۰۰۷۶ هکتار، گسترش قابل ملاحظه‌ای دارد. اراضی سیل‌گیر در دشت ساحلی شرق دریای خزر و جنوب خلیج گرگان، زمینه‌ساز توسعه این رده از سواحل در منطقه ساحلی استان گلستان شده است. در این نواحی رسوبات ریزدانه در محیط آرام خلیج و اراضی سیلاب‌گیر حاشیه رودخانه‌های گرگان‌رود و قرم‌سو نه نشین می‌شوند.

قائم مقام شرکت حمل و نقل دریایی اقیانوس آبی آرنا به اقتصاد سرآمد می‌گوید

تأزیر ساخت‌ها مهیا نشوند، «قوانین» تغییر ایجاد نمی‌کند

هنوز نتوانسته‌ایم راه آهن تکمیلی کریدور شمال – جنوب را راه اندازی کنیم

گروه اقتصاد دریا یا سه – امید متین – در روزهای اخیر، بحث در باره پیامک بازرسی ریاست جمهوری نگاه‌ها را به سمت و سوی ر‌شوه در کسب و کارها جلب کرده است و گویا حوزه دریا نیز از این آسیب در امان نمانده است. آن چه در گفت‌وگو با اهالی دریا مشخص می‌شود، ارتباط مستقیم بین رشوه و میزان بار برای حمل است. بر این اساس، هر چه بار برای حمل و نقل دریایی کم‌تر باشد، میزان زیرمیزی‌های معروف، بیشتر می‌شود. کمبود بار باعث رقابت ناسالم می‌شود و این رقابت ناسالم، بازار کار را به سمت اقدامات غیرقانونی سوق می‌دهد و شرکت‌ها ناچارند برای به دست آوردن بار، گاهی بر خلاف میل باطنی، مجبورند راه و رسم دیگری برونند. این‌ها در گفت‌وگو با مهندس محمد نیکو گفتار عزیز- قائم مقام شرکت حمل و نقل دریایی اقیانوس آبی آرنا هم می‌توان مشاهده کرد. این گفت‌وگو را با هم پی می‌گیریم:

اقتصاد سرآمد: برای شروع بفرمایید چند سال است که وارد فعالیت‌های دریایی شده‌اید و وضعیت فساد یا سلامت کار را –با توجه به پیامک بازرسی ریاست جمهوری – چگونه تحلیل می‌کنید؟

نزدیک به دو دهه است که در حوزه دریا فعالیت دارم. از همان ابتدا درگیر و دار مسائل اتحادیه و دیگر مسائل متوجه ابهام در قانون و رویه‌ها و روش‌ها شدم و معلوم بود که در این وضعیت، حتما فساد جاری می‌شود و به همین دلیل، خودم را از بسیاری از این نوع فعالیت‌ها کنار کشیدم. متأسفانه پیامک بازرسی ریاست جمهوری درست است و به طور مشخص، رشوه وجود دارد. این شرایط هست و نمی‌توانیم آن را انکار کنیم؛ اما می‌توانیم تاحد ممکن از این شرایط دور شویم.

اقتصاد سرآمد: به نظر شما کانون‌های فساد مشخص هستند یا مساله کاملا مبهم و پنهان است؟

بخش‌های فاسد کاملا مشخص هستند. می‌دانید که قیمت تمام‌شده مشخص است و هر چه بر این قیمت تمام‌شده افزوده می‌شود، از مسیرهای جانبی است و به نظر من درک و کشف این موارد اصلا سخت نیست. برای نمونه، یک سری شرکت‌های دولتی هستند که

اقتصاد سرآمد: این پیامک دو پیام با خود به همراه دارد: اول این که رشوه وجود دارد و دیگر نمی‌شود آن را انکار کرد؛ بنابراین سخن گفتن در باره رشوه- و سایر مفاسد اقتصادی موجود- می‌تواند به کشف راه حل‌های نوین مقابله با آن کمک کند. به عبارت دیگر، کم‌توان دیگر فایده‌ای ندارد. و نکته دوم این که دولت به تن‌هایی قادر به کنترل و مبارزه با رشوه نیست و این نشان می‌دهد که رشوه در سطح بسیار وسیعی رخ می‌دهد که دولت با ارگان‌های متعدّدش نمی‌تواند مانع آن شود و از مردم استمداد کرده‌است. نظر شما چیست؟

یک سری حرف‌ها را نمی‌شود گفت.

اقتصاد سرآمد: وقتی خودشان رسماً پیامک می‌دهند و نیز قانون کسی که رشوه‌گیر را لو بدهد را از مجازات کنار گذاشته‌است که دیگر نباید هراسی باشد. آیا نباید به مسائل مرتبط با آن پردازیم؟

این طور نیست. شرکت ما ترجیح می‌دهد به جای ورود به این بحث‌ها، به کل ماجرا ورود نکند و از مسیر سالم به فعالیت‌های خود ادامه دهد. در چنین صورتی،

وضعیت کار خوب نخواهد بود و سفارش‌های زیادی دریافت نخواهیم کرد؛ اما سیاست ما بر دوری از این گونه مسائل است و سود کم را به مسائل دیگر ترجیح می‌دهیم.

اقتصاد سرآمد: از این مباحث گذشته، وضعیت بازار کار الان چطور است؟ آیا شما در صف بار ایستاده‌اید یا بار در انتظار شما مانده است؟

بخش فروش شرکت‌ها از صد تماس که داشته باشند، یکی قابل اجراست. مسائل و موانع بروکراسی و اداری از یک سو و کاهش واردات از دیگر سو، هم تعداد سفارش را کم کرده و هم اجرای سفارش را. این است که وضعیت بازار خوب نیست و اغلب شرکت‌ها با حداقل ظرفیت مشغول به کار هستند و در حقیقت، به نوعی خود را در بازار سرپا نگه داشته‌اند. به عبارت بهتر، وضعیت مطلوب نیست و بازار را کد و کند است. کاهش واردات و صادرات در چند ماه اخیر، به شدت حوزه حمل و نقل را دچار رکود کرده است و شرکت‌های بخش خصوصی دچار مشکل شده‌اند.

اقتصاد سرآمد: برنامه‌های توسعه دریایی ایران بعد از پنجاه سال به نظر می‌رسد از سر گرفته شده‌اند و قرار است در بخش‌های گوناگون توسعه رخ دهد. قوانین و مصوبه‌های خوبی به این منظور تصویب شده‌اند. دورنمای نگاه شما در این باره چیست؟

من بر این باورم که تا زیرساخت‌ها درست نشوند، قوانین تغییری ایجاد نمی‌کنند. وضع قانون آسان است اما اجرای آن سخت.

برای مثال ما هنوز نتوانسته‌ایم راه‌آهنی که کریدور شمال – جنوب را تکمیل کند، راه‌اندازی کنیم. هنوز ما از منابع ایسن کریدور برخوردار نشده‌ایم. قانون و مصوبات برای آینده خوب هستند اما به شرطی که همین امروز را از دست ندهیم. کشورهای دیگر در حوزه کریدورها دارند ما را دور می‌زنند. تکمیل کریدور شمال – جنوب که یک امر حیاتی و بدیهی است و نیاز به مصوبه یا قانون جدید ندارد. زیرساخت‌ها اگر نباشند، مصوبه برای توسعه معنا نخواهد داشت. بارهای روسیه دارد توسط کشورهای همسایه از ما

رویده می‌شود و به رغم هزینه و مسافت بیشتر، ما را دور می‌زنند. این مساله روز است و همین امروز هم باید چاره شود. به دلیل نبود زیرساخت لازم، همین‌ه‌ند کشتی مستقیم برای بنادر روسیه گذاشته است و باری که باید از طریق ایران به روسیه برود را با هزینه و زمان بیشتر از مسیرهای دیگری می‌برد.

بندر شهید بهشتی چابهار، چند سال است که درگیر سوءمدیریت‌هاست و چند سال است که هنوز کشتی نمی‌تواند در آن پهلو بگیرد. بندر شهید کلاتری چابهار چرا به اوج نمی‌رسد و تجهیز کامل نمی‌شود؟ این‌ها دیگر نیاز به مصوبه برای آینده و قانون جدید ندارند.

اقتصاد سرآمد: به تازگی بحث «فقر مدیریت» در حوزه دریایی کشور داغ شده است و بسیاری از اندیشمندان حوزه دریایی به وجود فقر مدیریت در گستره اقتصاد دریا پایه و توسعه دریایی اشاره و تاکید دارند، نظر شما در این باره چیست؟

مدیریت ما مشکل دارد. قوانین و مصوبه‌های گذشته هنوز اجرا نشده‌اند؛ مصوبه جدید برای چیست؟ البته اصل و ماهیت آینده‌نگرانه را نقض نمی‌کنم. می‌خواهم مخاطب اصل و اساس منظور مرا به خوبی درک کند. ما قوانین و مقررات و مصوباتی از گذشته دور داشته‌ایم که هنوز اجرائی نشده‌اند و این یعنی ضعف مدیریت نه ضعف قانون یا مصوبه. توسعه سواحل مکران چند سال است که مورد بحث و تاکید و قانون و مصوبه و سازمان و ساختار است؟ در این همه سال، میزان توسعه چقدر بوده است؟ آیا ضعف مصوبه و قانون باعث عدم توسعه است یا ضعف مدیریت؟

پاکستان دارد از طریق افغانستان ریل می‌زند برای کریدور شمال. کاری که ما باید در چابهار می‌کردیم، نکردیم تا گوادر پاکستان جایگزین آن شود و میدان رقابت را از ما بگیرد. بندر ام القصر عراق دارد جایگزین بندر ما می‌شود. جاده ابریشم که قرن‌ها در اختیار ایران بوده اکنون دارد می‌رود به گرجستان و ترکمنستان و آذربایجان و به طور کلی، دارند ما را از کریدور جهانی خارج می‌کنند. به هر حال، در دنیای رقابت اگر نتوانی رقیب را کنار بزنی، مجبور به حذف هستی.

رییس سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه وبویراحمد

برنامه‌ریزی برای تولید سالانه

۲۰ هزار تن ماهی گرم آبی

رییس سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه وبویراحمد گفت:براساس برنامه ریزی صورت گرفته قرار است ظرفیت تولید سالیانه ۲۰ هزار تن ماهی در مناطق گرمسیری استان ایجاد می‌شود.به گزارش اقتصاد سرآمد، سید علی معتمدی طرح های پنج هزار تنی پرورش ماهی در سد چمشیر و ۸۰۰ تنی سد کوهرد را از برنامه های مهم دولت سیزدهم برای رونق تولید ماهیان گرم آبی در کهگیلویه و بویراحمد دانست و افزود: تاکنون اقدام های عملیاتی خوبی برای تحقق این مهم انجام شده است.سید علی معتمدی طرح های پنج هزار تنی پرورش ماهی در سد چمشیر و ۸۰۰ تنی سد کوهرد را از برنامه های مهم دولت سیزدهم برای رونق تولید ماهیان گرم آبی در کهگیلویه و بویراحمد دانست و افزود: تاکنون اقدام های عملیاتی خوبی برای تحقق این مهم انجام شده است.وی بیان کرد: چهار ماه پیش ۲۰۰ هزار قطعه بچه ماهی کپور در سد کوهرد شهرستان کهگیلویه به راه سازی شده است.رییس سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه وبویراحمد تصریح کرد:بررسی ها نشان می دهد وزن این بچه ماهی های یک گرمی به یک کیلو گرم افزایش یافته است.سد مخزنی کوهرد در کیلومتر سه جاده دهدشت- بهبهان در جنوب شرقی شهرستان دهدشت در مسیر رودخانه کوهرد بین ۲ روستای پوزه کوهرد و گذار خونی قرار دارد.این سد با حجم آبیگری سالانه این سد ۲.۵ میلیون متر مکعب،طول تاج سد ۳۶۰ متر، ارتفاع از کف ۲۶ متر و نیم، عرض کف سد ۱۱۰ متر و عرض تاج سد هشت متر از سازه های آبی مهم مناطق گرمسیری کهگیلویه و بویراحمد محسوب می‌شود. رییس سازمان جهاد کشاورزی کهگیلویه و بویراحمد تاکید کرد: همچنین در سفر روزهای ۲۶ و ۲۷ تیرماه امسال هیات دولت به استان تفاهم نامه ایجاد یک مزرعه پنج هزار تنی پرورش ماهی در قفس پشت سد چمشیر در گچساران با سرمایه گذاری بخش خصوصی بسته شده است.

سردار تنگسیری:

ما خواهان امنیت پایدار

در منطقه هستیم

فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اشاره به پیش قدمی آمریکا در تمامی درگیری‌ها و جنگ‌افروزی‌های دنیا، گفت: ما خواهان امنیت پایدار در کشور و منطقه هستیم و به عنوان پاسدار کشور برای دفاع از مردم جانمان را فدا خواهیم کرد.به گزارش اقتصادسرآمد، دوره بصیرت افزایی ویژه فرزندان و خانواده شهدای نیروی دریایی سپاه برای اولین بار در سطح نیروهای مسلح در مشهد مقدس برگزار شد.دریادار پاسدار علیرضا تنگسیری فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در این مراسم گفت: حماسه بزرگ شهیدان نیروی دریایی سپاه نقطه عطفی در تاریخ دفاعی و حماسی انقلاب اسلامی ایران در پهنه آب های خلیج فارس است.وی افزود: ما خواهان امنیت پایدار در کشور و منطقه هستیم و به عنوان پاسدار کشور برای دفاع از مردم جانمان را فدا خواهیم کرد.سردار تنگسیری در جمع فرزندان معظم شهدا گفت: رویارویی دریادلان نیروی دریایی سپاه درمواجهه با استکبار جهانی در سال ۶۶ توسط شهید نادر مهدوی و ۱۴ شهید هم‌رز شجاع و دلاورش که سبب غرق شدن قدرت پوشالی آمریکا در قعر آب‌های نیلگون خلیج فارس شد تنها یکی از سبیلی های زده شده بر پیکر آمریکا است.وی با اشاره به پیش قدمی آمریکا در تمامی درگیری‌ها و جنگ افروزی های دنیا افزود: این پرده های تزویر باید کنار رود و حقیقت پلید این جنایات آشکار شود.فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در روز شهادت حضرت امام رضا (علیه السلام) خطاب به فرزندان شهدا گفت: این سعادت که در این روز عزیز در حرم مطهر و مضعج شریف امام رئوف هستیبد به برکت خون مطهر و جاودانه پدران بزرگوار تان هستیبد که همه شما الان میهمان این امام عظیم الشان هستیبد.

مدیر کل امور دریایی سازمان بنادر اعلام کرد:

حضور مقتدرانه ایران در اجلاس سالانه

یادداشت تفاهم منطقه‌ای اقیانوس هند

مدیرکل امور دریایی سازمان بنادر و دریانوردی از حضور مقتدرانه ج.ا.ایران در بیست و ششمین اجلاس سالیانه یادداشت تفاهم منطقه‌ای اقیانوس هند، خبر داد.به گزارش اقتصادسرآمد، مهدی فراhani با اشاره به اینکه یادداشت تفاهم منطقه‌ای اقیانوس هند در زمینه کنترل و بازرسی کشتی‌ها با عضویت ۲۰ کشور در خصوص اجرای هماهنگ و موثر بازرسی از کشتی‌های تجاری متردد و حذف کشتی‌های نا ایمن از منطقه در منطقه اقیانوس هند و دریای عمان از سال ۱۹۹۹ ایجاد شده است، اظهار داشت: بیست و ششمین اجلاس یادداشت تفاهم منطقه‌ای اقیانوس هند در سپتامبر ۲۰۲۳ با حضور فیزیکی ۲۰ کشور برگزار شد. وی ادامه داد: این اجلاس با حضور فیزیکی ۲۰ کشور عضو یادداشت تفاهم اقیانوس هند، نماینده یادداشت تفاهم منطقه‌ای پاریس، نماینده یادداشت تفاهم توکیو و اتحادیه انجمن های موسسات رده‌بندی آسیا، کمیسیون ماهی تن اقیانوس هند و حضور مجازی کشورهای عضو یادداشت تفاهم منطقه‌ای دریای سیاه و یادداشت تفاهم منطقه‌ای ریاض در کشور سیشل برگزار شد.مدیرکل امور دریایی سازمان بنادر و دریانوردی با بیان اینکه ج.ا.ایران به عنوان یکی از اعضای فعال این یادداشت تفاهم همواره در کانون فعالیت‌های این یادداشت تفاهم قرار داشته است، عنوان کرد: در سال جاری ج.ا.ایران به عنوان یک از اعضای اثرگذار یادداشت تفاهم، تهیه‌کننده اسناد فنی با مدیریت دو کارگروه مکاتباتی و همچنین به عنوان کشوری که در ۱۱ کارگروه مکاتباتی حضور داشته است به عنوان فعال‌ترین عضو، در این اجلاس حضور یافت.فراhani افزود:ج.ا.ایران در سال جاری ضمن تهیه ۳ سند فنی از جمله دستورالعمل انجام بازرسی فنی و ایمنی از راه دور و همچنین تحلیل انجام گزارش بازرسی متمرکز از الزامات کنوانسیون STCW که گزارش آن در اجلاس هم کمیته تخصصی در مقر سازمان بین‌المللی دریانوردی نیز ارائه شد، توانست جایگاه تخصصی خود را در بین اعضا تثبیت کند.